

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

P8_TA(2018)0480

Sprawozdanie za rok 2018 dotyczące byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2018 dotyczącego byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii (2018/2145(INI))**

(2020/C 363/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 16 grudnia 2005 r. o przyznaniu byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE,
- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a byłą jugosłowiańską republiką Macedonii, z drugiej strony,
- uwzględniając umowę końcową w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności opisanych w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 817(1993) i 845(1993), rozwiązania umowy przejściowej z 1995 r. i ustanowienia partnerstwa strategicznego między Grecją a byłą jugosłowiańską republiką Macedonii z 17 czerwca 2018 r., znaną również jako umowa z nad Prespy,
- uwzględniając umowę ramową zawartą w Ochrydzie i podpisaną w Skopje dnia 13 sierpnia 2001 r. („umowa ramowa z Ochrydy”),
- uwzględniając priorytety Komisji z czerwca 2015 r. dotyczące pilnych reform w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii,
- uwzględniając porozumienie polityczne (tzw. porozumienie z Prżina) osiągnięte między czterema głównymi partiami politycznymi w Skopje dnia 2 czerwca i 15 lipca 2015 r., a także czterostronne porozumienie w sprawie jego wdrożenia z dnia 20 lipca i 31 sierpnia 2016 r.,
- uwzględniając zalecenia grupy ekspertów wyższego szczebla z dnia 14 września 2017 r. na temat systemowych problemów w zakresie praworządności,
- uwzględniając proces berliński zapoczątkowany w dniu 28 sierpnia 2014 r.,
- uwzględniając końcowe sprawozdania OBWE/ODIHR dotyczące przedterminowych wyborów parlamentarnych w dniu 11 grudnia 2016 r., które były również obserwowane przez Parlament Europejski, oraz wyborów lokalnych, które odbyły się w dniach 15 i 29 października 2017 r.,
- uwzględniając deklarację przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie w dniu 17 maja 2018 r. i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2018 r., zatwierdzające konkluzje w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia, przyjęte przez Radę w dniu 26 czerwca 2018 r.,
- uwzględniając decyzję podjętą na posiedzeniu NATO w dniach 11–12 lipca 2018 r. przez szefów państw i rządów, zgodnie z którą kraj ten zaproszono do rozpoczęcia rozmów w sprawie przystąpienia do sojuszu,
- uwzględniając 14. posiedzenie Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia między byłą jugosłowiańską republiką Macedonii a UE, które odbyło się dnia 13 lipca 2018 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 lutego 2018 r. pt. „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie” (COM(2018)0065),

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 kwietnia 2018 r. pt. „Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2018 r.” (COM(2018)0450) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji dotyczący sprawozdania za 2018 r. w sprawie byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii (SWD(2018)0154), w którym zaleca się otwarcie negocjacji akcesyjnych ze względu na poczynione postępy i trwałe zaangażowanie na rzecz reform,
  - uwzględniając dokument roboczy służb Komisji dotyczący przeprowadzonej przez nią oceny programu reform gospodarczych byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii (SWD(2018)0134) i wspólnych wniosków z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi i Turcją z dnia 25 maja 2018 r.,
  - uwzględniając zalecenia przyjęte na 14. posiedzeniu Wspólnej Komisji Parlamentarnej UE-była jugosłowiańska republika Macedonii, które odbyło się w Strasburgu w dniach 7–8 lutego 2018 r.,
  - uwzględniając proces „dialogu im. Jeana Monneta” z udziałem kierownictwa parlamentarnego i partii politycznych w Zgromadzeniu (Sobranie), rozpoczęty w Ochrydzie w dniach 17–18 maja 2018 r.,
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie tego kraju,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0341/2018),
- A. mając na uwadze, że przez wdrożenie solidnych i pluralistycznych reform demokratycznych i aktywną poprawę stosunków sąsiedzkich nowy rząd wykazuje konsekwentne zaangażowanie w kierunku europejskim i euroatlantyckim; mając na uwadze, że wysiłkom na rzecz reform powinno towarzyszyć ciągłe wsparcie ze strony UE na rzecz realizacji priorytetów dotyczących pilnych reform i osiągnięcia mierzalnych wyników; mając na uwadze, że perspektywa członkostwa w Unii Europejskiej stanowi ogromną zachętę do reform w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii, szczególnie w dziedzinie rządów prawa, niezależności wymiaru sprawiedliwości i walki z korupcją; mając na uwadze, że Macedonia jest uważana za państwo kandydujące, który poczyniło największe postępy w zakresie dostosowania ustawodawstwa do dorobku prawnego UE;
- B. mając na uwadze, że umowa z 17 czerwca 2018 r. w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności i ustanowienia partnerstwa strategicznego między byłą jugosłowiańską republiką Macedonii a Grecją jest bardzo potrzebnym pozytywnym sygnałem dla stabilizacji i pojednania w całym regionie Bałkanów Zachodnich, polepsza atmosferę stosunków dobrosąsiedzkich i otwiera temu krajowi drogę do integracji europejskiej;
- C. mając na uwadze, że Grecja i była jugosłowiańska republika Macedonii osiągnęły porozumienie co do jedenastu środków budowy zaufania, głównie w dziedzinie spraw politycznych i dotyczących UE, edukacji, kultury, handlu i współpracy gospodarczej, jakości sieci połączeń, wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz współpracy dotyczącej zdrowia; mając na uwadze, że te środki budowy zaufania już przynoszą namacalne rezultaty;
- D. mając na uwadze, że wszystkie partie polityczne i instytucje państwowe mają obowiązek przyczynić się do tworzenia bardziej sprzyjającej włączeniu społecznemu i otwartej atmosfery politycznej, umożliwiającej dalsze postępy w procesie przystąpienia do UE;
- E. mając na uwadze, że kraj ten musi jeszcze bardziej wzmocnić między innymi zdolności legislacyjne i nadzorcze parlamentu, wymiar sprawiedliwości, poszanowanie praworządności, wolność mediów i walkę z przestępczością zorganizowaną i korupcją; mając na uwadze, że konieczne są trwałe wysiłki na rzecz reform w obszarach administracji publicznej, gospodarki i zatrudnienia, a także kompleksowy przegląd realizacji umowy ramowej z Ochrydy;
- F. mając na uwadze, że przystąpienie byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii do NATO przyczyni się do pokoju i stabilności w całym regionie;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

- G. mając na uwadze, że w dniu 28 czerwca 2018 r. Rada Europejska zatwierdziła konkluzje Rady z dnia 26 czerwca 2018 r., które wskazują drogę do otwarcia negocjacji akcesyjnych w czerwcu 2019 r.;
- H. mając na uwadze, że 18 lipca 2018 r. Komisja Europejska parafowała porozumienie o statusie, jakie zostanie zawarte z byłą jugosłowiańską republiką Macedonii i umożliwi oddziałom Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) przeprowadzanie wspólnych operacji z byłą jugosłowiańską republiką Macedonii i na jej terytorium w celu zarządzania migracją i granicami, co stanowi kluczowy element strategii Komisji dotyczącej regionu Bałkanów Zachodnich;
- I. mając na uwadze, że zanieczyszczenie powietrza stanowi istotny problem w macedońskich miastach, a według najnowszych badań Fińskiego Instytutu Meteorologicznego i Macedońskiego Instytutu Zdrowia Publicznego najwyższe stężenie pyłu drobnego w powietrzu (PM_{2,5}) wśród wszystkich europejskich miast odnotowano w Skopje i w Tetowie;
- J. mając na uwadze strategiczne znaczenie regionu Bałkanów;
- K. mając na uwadze, że każde państwo kandydujące ocenia się indywidualnie na podstawie jego osiągnięć, a harmonogram i tempo negocjacji uzależnione są od tempa i jakości reform;
- L. mając na uwadze, że w wyniku rzetelnego i przejrzystego procesu macedońskie sądy uznały Nikołą Gruewskiego winnym nadużycia władzy i skazały go na dwa lata pozbawienia wolności; mając na uwadze, że liczne sądy podtrzymały ten wyrok, a po wyczerpaniu wszystkich środków zaskarżenia wyrok się uprawomocnił; mając na uwadze, że przeciwko Nikole Gruewskiemu toczą się jeszcze cztery procesy karne i że jest on przedmiotem pięciu dodatkowych dochodzeń karnych;

Ogólne reformy i stosunki dobrosąsiedzkie

1. z zadowoleniem przyjmuje silne zobowiązanie polityczne rządu, by w pełni wdrożyć porozumienie z Prżina i priorytety dotyczące pilnych reform, dzięki której zintensyfikowano wysiłki na rzecz reform związanych z UE, w oparciu o współpracę między partiami i grupami etnicznymi oraz konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim, a także podkreśla znaczenie kontynuacji tych wysiłków dla europejskiej przyszłości tego kraju; zachęca nowy rząd do utrzymania korzystnego tempa i zapewnienia postępów oraz do przyspieszenia i zrealizowania w pełni reform związanych z UE, z zachowaniem przejrzystości i pluralistycznego charakteru tych działań; zachęca do poparcia członkostwa byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii w organizacjach euroatlantyckich w celu zwiększenia bezpieczeństwa w regionie;
2. wyraża ogromne uznanie dla pozytywnej dyplomacji i aktywnych wysiłków na rzecz budowania zaufania, które doprowadziły do osiągnięcia kompromisu i rozwiązania wszystkich otwartych kwestii oraz do wspierania stosunków dobrosąsiedzkich; podkreśla, że problemy w relacjach dwustronnych nie powinny utrudniać procesu przystąpienia do UE; z dużym zadowoleniem przyjmuje wejście w życie 14 lutego 2018 r. układu o przyjaźni z Bułgarią, który powinien przynieść długotrwałe i utrzymywane w duchu pojednania stosunki dobrosąsiedzkie między tymi państwami;
3. przyjmuje z satysfakcją umowę znad Prespy z 17 czerwca 2018 r. zawartą między Grecją a byłą jugosłowiańską republiką Macedonii i pochwała znaczne wysiłki obu stron, dzięki którym znaleziono przyjęte z obopólną aprobatą rozwiązanie kwestii nazwy kraju; przyjmuje z zadowoleniem ratyfikację tej umowy przez parlament byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii 20 czerwca i 5 lipca 2018 r.; uważa, że w interesie obywateli tego kraju leży to, aby wszyscy działacze polityczni i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego postępowali konstruktywnie i akceptowali odpowiedzialność historyczną, jaka na nich spoczywa; wzywa strony, aby przedkładały interes państwa nad interes partyjny, należycie informowały swoich obywateli o treści i skutkach umowy oraz aby skrupulatnie wypełniły wszystkie wewnętrzne procedury na rzecz ratyfikacji i wdrożenia tej ważnej ze strategicznego punktu widzenia umowy, co pozwoli położyć kres przedłużającemu się impasowi geopolitycznemu i posłużyć za przykład pokoju i stabilności do naśladowania dla całego regionu; podkreśla znaczenie referendum z 30 września 2018 r. w sprawie przystąpienia byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii do UE i NATO;
4. przyjmuje do wiadomości wynik referendum z 30 września 2018 r.; podkreśla potrzebę dalszego wspierania euroatlantyckiej przyszłości tego kraju oraz wdrożenia umowy znad Prespy z 17 czerwca 2018 r.; zachęca rząd w Skopje do podjęcia wszelkich niezbędnych i możliwych kroków w celu przestrzegania postanowień umowy znad Prespy, która otwiera drogę do negocjacji w sprawie przystąpienia do UE i NATO;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

5. z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzone 19 października 2018 r. w Sobranie głosowanie, w wyniku którego wszczęto proces nowelizacji konstytucji umożliwiający wdrożenie postanowień umowy z nad Prespy; wzywa wszystkie partie polityczne do kontynuowania współpracy w duchu wspólnej odpowiedzialności na kolejnych etapach procedury nowelizacyjnej; ponownie wyraża zdecydowane poparcie dla europejskiej i euroatlantyckiej przyszłości kraju oraz wzywa jego rząd i parlament do dalszych prac nad reformami, które utworzą mu drogę do przystąpienia do UE; zachęca prokuratora specjalnego i sądy do prowadzenia niezależnych dochodzeń we wszystkich toczących się sprawach o charakterze politycznym i karnym oraz do pociągnięcia winnych do odpowiedzialności;

6. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki dyplomatyczne prowadzące do zacieśniania współpracy dwustronnej i regionalnej z Albanią oraz budowy odznaczających się wysoką jakością stosunków np. w dziedzinie handlu, ścigania przestępstw, walki z oszustwami i zapobiegania terroryzmowi;

7. przypomina, że kraj ten już w dużym stopniu dostosował się do dorobku prawnego UE; ubolewa jednak, że część unijnego prawodawstwa nie została jeszcze wdrożona; odnotowuje poprawę w dostosowywaniu się do deklaracji UE i decyzji Rady w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz podkreśla znaczenie stopniowego pełnego dostosowania się w tych kwestiach, co jest warunkiem wstępnym euroatlantyckiej przyszłości tego kraju;

8. przyjmuje do wiadomości postępy poczynione w sektorze publicznym wraz z przyjęciem strategii reformy administracji publicznej i programu reform zarządzania finansami; apeluje do rządu o zagwarantowanie pełnej realizacji tych reform; zachęca kraj do dalszego umacniania profesjonalizmu przez poprawę przejrzystości i odpowiednią reprezentację oraz do zapewnienia, aby w pełni przestrzegano zasady obsadzania stanowisk w służbie publicznej w oparciu o kryteria merytoryczne;

9. w najostrejszych słowach potępia atak na parlament tego kraju 27 kwietnia 2017 r., który oznacza atak na demokrację i podczas którego kilku posłów i dziennikarzy odniosło poważne obrażenia, i wzywa do postawienia przed wymiarem sprawiedliwości organizatorów i sprawców tego ataku; z zadowoleniem przyjmuje toczące się w tej sprawie śledztwo i proces; podkreśla, że ustalenie, kto odpowiada za te akty przemocy, powinno nadal przebiegać zgodnie z prawem i w sposób przejrzysty, niezależny i proporcjonalny; ponadto potępia wszelkie łamiące konstytucję formy utrudniania przebiegu procedur parlamentarnych i wszelkie formy nadużyć w tym zakresie oraz nadużywanie władzy prezydenckiej;

10. w pełni popiera zalecenie Komisji i wynikającą z niego decyzję Rady, w której określono datę rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych na czerwiec 2019 r. w dowód uznania za obiecujące wysiłki podjęte na rzecz reform; uważa, że szybkie otwarcie procesu monitorowania i rozmów w sprawie przystąpienia utrzyma i pogłębi tempo reform; uważa, że rozpoczęcie negocjacji zapewniłoby dalsze zachęty do demokratyzacji oraz poprawiłoby kontrolę i rozliczalność;

11. z zadowoleniem przyjmuje wystosowane przez NATO 11 lipca 2018 r. oficjalne zaproszenie dla byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii do rozpoczęcia negocjacji w sprawie przystąpienia do sojuszu;

12. jest zdania, że członkostwo byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii w NATO mogłoby przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa i stabilności politycznej w Europie Południowo-Wschodniej; wzywa wszystkie państwa członkowskie UE będące członkami NATO do aktywnego popierania przystąpienia tego kraju do NATO;

13. przyjmuje z zadowoleniem, że kraj ten niedługo przejdzie do drugiego etapu układu o stabilizacji i stowarzyszeniu i zostanie włączony do inicjatywy adriatycko-jońskiej, a także apeluje do Rady, aby włączyła ten kraj do strategii UE dla regionu adriatycko-jońskiego;

Demokratyzacja

14. z zadowoleniem przyjmuje wstępne działania podjęte na rzecz przywrócenia kontroli i równowagi oraz zwiększenia włączenia społecznego za pomocą środków służących poprawie otoczenia, w którym działają niezależne instytucje nadzoru, media i organizacje społeczeństwa obywatelskiego; przyjmuje z satysfakcją konstruktywny dialog między rządem a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz rolę, jaką te organizacje odgrywają w zagwarantowaniu lepszej kontroli i równowagi; podkreśla, że przeprowadzanie zmian u podstaw powinno odbywać się we włączającej i otwartej atmosferze politycznej;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

15. docenia wysiłki rządu na rzecz zapobiegania regresowi i wyeliminowania pozostających elementów zawłaszczania państwa oraz zachęca do wzmocnienia tych wysiłków; przypomina, że kraj ten był pionierem w procesie przystąpienia do UE w latach 2000;

16. z zadowoleniem przyjmuje poprawę przepisów wyborczych, podkreśla jednak, że należy przeprowadzić terminowy przegląd kodeksu wyborczego, w ramach którego kompleksowo wdrożone zostaną pozostałe zalecenia OBWE/ODIHR, Komisji Weneckiej i GRECO na temat finansowania kampanii wyborczych i na temat partii politycznych; podkreśla, że należy włożyć więcej wysiłku w zapobieganie wszelkim formom zastraszania wyborców i prowadzenie śledztw w takich przypadkach; wzywa partie polityczne do demokratyzacji ich wewnętrznych procesów decyzyjnych;

17. zachęca władze, by dokończyły przerwany spis ludności, który zapewni dokładne dane statystyczne dotyczące populacji, aby na ich podstawie możliwe było opracowanie rządowych programów rozwoju i właściwe planowanie budżetu, a także organizowanie wyborów i obliczanie wyników głosowania;

18. z zadowoleniem przyjmuje wznowienie wspólnych posiedzeń komisji parlamentarnej byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii i zachęca do kontynuowania konstruktywnych prac w tych ramach międzyparlamentarnych;

19. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie procesu dialogu Jeana Monneta w Ochrydzie w dniach 17 i 18 maja 2018 r. oraz wynikające z tego jednomyślne przyjęcie kodeksu etyki; zachęca grupę roboczą ds. reform i funkcjonowania parlamentu byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii, aby dokonała przeglądu regulaminu wewnętrznego parlamentu oraz przedstawiła wnioski dotyczące zmian i harmonogramu przyjęcia tych zmian w obszarach priorytetowych określonych w konkluzjach z Ochrydy; zachęca wszystkie zainteresowane strony uczestniczące w procesie politycznym do dalszego wzmocnienia kultury kompromisu i konstruktywnego dialogu politycznego, w szczególności wśród posłów, oraz do powstrzymania się od tworzenia przeszkód, które mogłyby utrudnić skuteczne działanie parlamentu;

20. zaleca, by parlament tego kraju w pełni wykorzystał powierzone mu funkcje nadzorcze i ustawodawcze, a jednocześnie ściśle ograniczył stosowanie trybu pilnego, który utrudnia kontrolę parlamentarną i publiczną; apeluje o wykazanie wiarygodnych wyników w zakresie nadzoru nad służbami wywiadowczymi oraz monitorowania praw człowieka i podstawowych wolności w kraju;

21. przyjmuje z zadowoleniem, że rząd poczynił istotne kroki w kierunku stopniowego przywracania kultury kompromisu, starając się dotrzeć do wszystkich zainteresowanych stron, w tym do opozycji, tak aby wzmocnić demokrację i praworządność, a także wyraził rzeczywistą chęć przeprowadzenia reform w sposób włączający i przejrzysty;

22. wzywa do rozpoczęcia skutecznego wdrożenia strategii reformy administracji publicznej oraz ustanowienia wyraźnie sprecyzowanych zakresów rozliczalności; podkreśla znaczenie zatrudniania w oparciu o kryteria merytoryczne oraz otwartych konkursów na stanowiska we wszystkich procesach rekrutacji oraz apeluje o zwiększenie zdolności do zarządzania zasobami ludzkimi; wzywa do wzmocnienia środków poprawiających działanie sektora i zdolności planowania finansowego w całej administracji publicznej;

23. przyjmuje z zadowoleniem, że rząd wzmocnił procesy decentralizacji dzięki przyjęciu planu działania na rzecz decentralizacji i rozwoju na lata 2018–2020, co stanowi ważny krok w walce z problemem niedoboru finansowania i usług w samorządach;

24. z satysfakcją przyjmuje wysiłki rządu na rzecz promowania dobrego rządzenia, rozliczalności i środowiska wolności mediów, co ma na celu zwiększenie przejrzystości i poprawę dostępu do informacji publicznej, w tym dzięki upublicznieniu wydatków instytucji państwowych; apeluje o dalsze środki na rzecz zagwarantowania obywatelom dostępu do informacji publicznych; wzywa do nieustających wysiłków na rzecz zwiększenia integracyjnego charakteru procesu decyzyjnego, a także na rzecz poprawy koordynacji międzyinstytucjonalnej;

25. apeluje o dalsze postępy w zakresie digitalizacji informacji publicznych, aby stały się łatwiej dostępne, i zachęca władze do znalezienia innowacyjnych rozwiązań elektronicznych w celu zwiększenia przejrzystości i ułatwienia dostępu do informacji publicznej oraz ograniczenia związanej z tym biurokracji;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

Państwo prawa

26. przypomina, że należyte funkcjonowanie systemu sądowego i skuteczne środki walki z korupcją mają ogromne znaczenie w procesie przystąpienia do UE;

27. z zadowoleniem przyjmuje strategię reformy sądownictwa mającą na celu przywrócenie niezależności, rozliczalności i profesjonalizmu sądów oraz wyeliminowanie ingerencji politycznej i wybiórczego wymiaru sprawiedliwości, a także apeluje do rządu kraju i inne zainteresowane strony o wzmoczenie wysiłków na rzecz właściwego wdrożenia strategii reformy sądownictwa przez utworzenie rzetelnych mechanizmów monitorowania i oceny; podkreśla, że należy zakończyć proces dostosowania ustawodawstwa zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej; wzywa do dalszego przyjmowania i wdrażania środków przewidzianych w strategii reformy sądownictwa; podkreśla, że potrzebne są dalsze wysiłki na rzecz ochrony sądownictwa przed wpływami politycznymi;

28. przyjmuje z zadowoleniem ustanowienie w styczniu 2018 r. Rady Etyki Sądowniczej oraz zorganizowanie przez Akademię Sędziów i Prokuratorów kursów szkoleniowych dla sędziów dotyczących etycznego postępowania, aby zapobiegać konfliktom interesów i ustanowić środki antykorupcyjne;

29. wyraża zaniepokojenie korupcją na szeroką skalę i z zadowoleniem przyjmuje wstępne osiągnięcia w zakresie zapobiegania jej i prowadzenia postępowań karnych w tym zakresie; jest zaniepokojony ograniczoną liczbą prawomocnych wyroków sądowych w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, odnotowuje jednak pierwsze wyroki sądu w sprawach dotyczących korupcji i nadużywania władzy oraz wydarzeń z dnia 27 kwietnia 2017 r.; wzywa do podejmowania nieustających starań, aby osiągnąć dobre wyniki w zakresie śledztw, ścigania i ostatecznych wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu i przestępczości zorganizowanej; wyraża uznanie dla prowadzonej w trudnych warunkach działalności prokuratury specjalnej i w dalszym ciągu niepokoi się atakami na prokuraturę i utrudnianiem jej pracy, a także brakiem współpracy z innymi instytucjami;

30. wzywa władze do zintensyfikowania walki z praniem pieniędzy i konfliktami interesów przez ustanowienie jednostek zajmujących się zwalczaniem korupcji, zwalczaniem przestępczości i prowadzeniem dochodzeń finansowych oraz zwiększaniem zdolności w tym zakresie, a także w drodze zamrażania, konfiskaty i odzyskiwania mienia; apeluje do władz o wykazanie się postępami w zakresie śledztw i ścigania oraz zwiększenie liczby wyroków skazujących w sprawach dotyczących prania pieniędzy i przestępstw finansowych na wysokim szczeblu; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie ustawy o ochronie sygnalistów, która zapewni im lepszą ochronę i wzmocni politykę rządu w dziedzinie przeciwdziałania korupcji; wzywa do niezwłocznego przeglądu przepisów dotyczących zwalczania korupcji, kontroli finansowej i zamówień publicznych; zachęca do przeprowadzenia reformy ogólnych ram prawnych, by Państwowa Komisja Antykorupcyjna miała jasne uprawnienia i mogła pracować całkowicie niezależnie oraz by Prokuratura Generalna ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji mogła przeprowadzać regularne śledztwa;

31. wskazuje, że w regionie szerzy się korupcja i przestępczość zorganizowana, które stanowią przeszkodę dla demokratycznego, społecznego i gospodarczego rozwoju państwa; uważa, że strategia regionalna i wzmocniona współpraca między wszystkimi krajami w regionie mają kluczowe znaczenie dla skuteczniejszego mierzenia się z tymi problemami;

32. wzywa do bezwzględного zapewnienia odpowiedzialności politycznej i prawnej za przestępstwa, w tym za przestępstwa związane ze skandalem podsłuchowym; wzywa parlament, aby zakończył prace nad reformą służb wywiadowczych oraz zapewnił odpowiedni nadzór zewnętrzny nad agencjami bezpieczeństwa i agencjami wywiadowczymi;

33. wzywa władze do podjęcia zdecydowanych działań w celu rozbijania siatek przestępczych zaangażowanych w handel ludźmi, bronią i środkami odurzającymi, do zwiększenia zdolności instytucjonalnych i współpracy międzyinstytucjonalnej między organami ścigania oraz do poprawy wyników w zakresie prowadzonych śledztw, ścigania przestępstw i prawomocnych wyroków skazujących;

34. zauważa podjęte przez państwo wysiłki i konstruktywną rolę, jaką odgrywa on w podejmowaniu wyzwań związanych z migracją europejską i kryzysem uchodźczym; odnotowuje nieustające wysiłki w zakresie systemu azylowego i zarządzania migracjami oraz wzywa do ich dalszego usprawniania; zachęca państwo macedońskie do zacieśnienia i pogłębienia obopólnie korzystnej współpracy regionalnej i partnerstwa z Fronteksem w ramach nowego porozumienia o statusie mającego na celu rozbijanie siatek zajmujących się handlem ludźmi;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

35. podkreśla, że należy zapewnić, by migranci i uchodźcy – ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dzieci – którzy ubiegają się o azyl w kraju lub przemieszczają się przez jego terytorium, byli traktowani zgodnie z prawem międzynarodowym i prawem Unii;

36. uznaje za konieczne, by władze dalej podejmowały, a także wzmogły wysiłki na rzecz walki z islamską radykalizacją i zagranicznymi bojownikami terrorystycznymi; apeluje o osiągnięcie tego celu przez zacieśnienie współpracy między agencjami bezpieczeństwa a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, przywódcami religijnymi, społecznościami lokalnymi i innymi instytucjami państwowymi działającymi w obszarze edukacji, zdrowia i usług społecznych; wzywa do stałego monitorowania przez służby bezpieczeństwa powracających zagranicznych bojowników, do ich odpowiedniej reintegracji w społeczeństwie oraz do stałej wymiany informacji z organami UE i państwami sąsiadującymi;

37. apeluje o dalszą poprawę systemu ochrony praw dziecka; wzywa właściwe organy, by zagwarantowały przydział odpowiednich środków z budżetu na wdrożenie ustawy o ochronie praw dziecka oraz by udoskonaliły usługi wsparcia dla dziewcząt i chłopców będących ofiarami przemocy i nadużyć, a także dla dzieci, które popadły w konflikt z prawem;

38. wzywa władze węgierskie do przekazania wszelkich istotnych informacji i niezbędnych wyjaśnień dotyczących sprawy byłego premiera Macedonii Nikoły Gruewskiego, który zbiegł z kraju dzięki tajnej pomocy dyplomatycznej Węgier, aby uniknąć kary pozbawienia wolności; uznaje to za ingerencję w sprawy wewnętrzne byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii, a w szczególności za przejaw lekceważenia sądownictwa i rządów prawa w tym kraju; przyjmuje do wiadomości wniosek o ekstradycję wydany przez władze Skopie i oczekuje, że Węgry będą działały ściśle zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa krajowego i międzynarodowego, pozytywnie rozpatrując ten wniosek;

Prawa podstawowe i społeczeństwo obywatelskie

39. z zadowoleniem przyjmuje środki mające na celu poprawę zaufania między grupami etnicznymi i wzywa do przeprowadzenia pluralistycznego i przejrzystego przeglądu pozostających aspektów wdrażania umowy ramowej z Ochrydy; uważa, że należy dopilnować, aby w pełni potwierdzono uczestnictwo mniejszości etnicznych w życiu publicznym; wzywa do podjęcia dalszych środków na rzecz wspierania integracji szkolnej mniejszości, tak aby nadać nowy impuls do spójności społecznej i integracji społeczności;

40. uważa, że w macedońskie postępowania sądowe powinny toczyć się zgodnie z procedurami obowiązującymi w tym kraju oraz że Nikoła Gruewski musi zostać rozliczony w macedońskim systemie wymiaru sprawiedliwości; zwraca się do Węgier o uszanowanie niezawisłości macedońskiego systemu sprawiedliwości i praworządności, o ponowne rozważenie decyzji przyznaniu Nikole Gruewskiemu azylu politycznego i o ekstradycję Gruewskiego do Skopje; oczekuje, że wszystkie zainteresowane strony podejmą działania ściśle zgodne z odpowiednimi przepisami prawa krajowego i międzynarodowego; podkreśla, że te postępowania sądowe nie powinny być upolityczniane;

41. przyjmuje z zadowoleniem reformy i wysiłki poczynione w celu stopniowego dostosowania ram prawnych do standardów UE, decyzję kraju o tym, by zostać obserwatorem w Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, oraz ratyfikację większości międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka; zachęca do pełnego wdrożenia standardów praw człowieka i dokumentów dotyczących polityki w dziedzinie praw człowieka, takich jak europejska konwencja praw człowieka (EKPC), ze szczególnym uwzględnieniem prawa do sprawiedliwego procesu, wolności zrzeszania się i zgromadzeń, prawa do życia, wolności wypowiedzi i poszanowania życia prywatnego i rodzinnego;

42. zauważa, że przyjęcie ustawy o stosowaniu języków jest ważnym osiągnięciem, i ubolewa nad stosowaniem taktyk zakłócających, które mają na celu utrudnienie jej przyjęcia w pełnej zgodności ze standardowymi procedurami;

43. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez ten kraj 23 marca 2018 r. konwencji stambulskiej i wzywa go do zakończenia reform prawnych na rzecz zwalczania dyskryminacji i przemocy wobec kobiet, dziewcząt i wszystkich dzieci oraz do kontynuowania walki z przemocą domową i przemocą ze względu na płeć, które są nadal szeroko rozpowszechnione;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

44. podkreśla, że należy zapewnić niezależność i odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe dla niezależnych organów nadzoru; wyraża uznanie dla roli urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie egzekwowania praw człowieka i podkreśla, że należy zapewnić systemowe monitorowanie decyzji wydanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich;

45. nadal jest zaniepokojony trudną sytuacją osób niepełnosprawnych i ich ciągłą dyskryminacją; apeluje o skuteczne wdrożenie istniejących instrumentów i strategii;

46. z zadowoleniem przyjmuje wstępne kroki, jakie podjęto w celu wzmocnienia zapobiegania dyskryminacji, i wzywa władze do uwzględnienia orientacji seksualnej i tożsamości płciowej jako podstaw dyskryminacji w ustawie o zapobieganiu dyskryminacji i ochronie przed nią; apeluje do władz o przyznanie odpowiedniego budżetu na wdrożenie krajowej strategii na rzecz równości i niedyskryminacji na lata 2016–2020; wzywa władze do skutecznego rozwiązania problemu przestępstw z nienawiści i nawoływania do nienawiści wobec mniejszości, w tym Romów i osób LGBTI, a także karania za przemoc na tle homofobicznym i transfobicznym oraz za nawoływanie do przemocy; pozostaje zaniepokojony faktem, że utrzymują się uprzedzenia społeczne względem osób LGBTI oraz że w mediach, internecie i mediach społecznościowych powszechna jest mowa nienawiści skierowana przeciwko tym osobom; apeluje do władz o zagwarantowanie skutecznej ochrony oraz ustanowienie zniechęcających i proporcjonalnych kar za stosowanie mowy nienawiści oraz za zachowania i przemoc na tle homofobicznym lub transfobicznym; podkreśla, że osobom transpłciowym należy zapewnić dostęp do opieki zdrowotnej; ubolewa nad utrzymującymi się niedociągnięciami w pracach Komisji ds. Ochrony przed Dyskryminacją; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie międzypartyjnego koła parlamentarnego ds. praw społeczności LGBTI oraz międzypartyjnego koła parlamentarnego ds. praw Romów;

47. apeluje o pełne wdrożenie strategii i przepisów dotyczących osób należących do grup mniejszościowych i ich ochrony oraz o wsparcie tych strategii i przepisów z funduszy publicznych; podkreśla, że należy podjąć środki służące poprawie edukacji, wskaźników zatrudnienia, zdrowia, kwestii mieszkaniowych, dostępu do dóbr i usług oraz warunków życia wśród Romów oraz potępic segregację w szkołach i inne formy dyskryminacji;

48. z zadowoleniem przyjmuje istotną poprawę warunków operacyjnych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego i warunków konsultacji z nimi, w tym ustanowienie Rady ds. Współpracy ze Społeczeństwem Obywatelskim; podkreśla, że należy wzmocnić ramy prawne, finansowe, administracyjne i polityczne, w tym w drodze przepisów dotyczących fundacji i darowizn; podkreśla znaczenie zorganizowanego zaangażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w drodze bardziej regularnego, kompleksowego, niedyskryminacyjnego i przewidywalnego procesu konsultacji;

49. ponownie wyraża poparcie dla inicjatywy w sprawie utworzenia komisji regionalnej ds. ustalenia faktów dotyczących wszystkich ofiar zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków naruszenia praw człowieka popełnionych na terytorium byłej Jugosławii (RECOM); apeluje do rządu o objęcie przewodniej roli w ustanowieniu tej komisji; podkreśla znaczenie tego procesu i aktywnego zaangażowania wszystkich regionalnych przywódców politycznych w celu niezwłocznego rozpoczęcia prac RECOM; zwraca uwagę na propozycję koalicji na rzecz RECOM dotyczącą planu działania RECOM, zawierającego jasne terminy i punkty odniesienia;

50. przyjmuje z zadowoleniem zwiększone wysiłki rządu na rzecz intensyfikacji procesu deinstytucjonalizacji i reformy sektora socjalnego; pochwała zaangażowanie na rzecz odchodzenia od umieszczania dzieci w dużych placówkach publicznych i ustanowienia w zamian usług opiekuńczych opartych na rodzinie i społeczności; apeluje do władz o podjęcie pilnych środków na rzecz odwrócenia tendencji wzrostowej w przypadku śmiertelności okołoporodowej i ustanowienia systemu analizy przyczyn tej niepokojącej tendencji;

51. przyjmuje z zadowoleniem partnerstwo między rządem a Krajową Radą Młodzieży w zakresie wdrożenia gwarancji dla młodzieży jako dobry mechanizm współpracy między młodzieżą a decydentami w zakresie formułowania i wdrażania polityki dotyczącej młodzieży; apeluje do rządu o zwiększenie wsparcia finansowego na rzecz organizacji młodzieżowych i młodzieży, by przeciwdziałać zjawisku drenażu mózgow;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

Media

52. podkreśla kluczową rolę niezależnych mediów w tworzeniu demokratycznego i sprzyjającego środowiska; odnotowuje niewielką poprawę, jeśli chodzi o środowisko mediów i warunki dla niezależnego dziennikarstwa; domaga się podjęcia inicjatyw mających na celu stworzenie klimatu sprzyjającego profesjonalnemu postępowaniu wszystkich zainteresowanych podmiotów w sektorze mediów bez żadnych nacisków wewnętrznych i zewnętrznych, a także dziennikarstwu śledczemu; z zadowoleniem przyjmuje zaprzestanie sponsorowania przez państwo reklam opartych na faworyzowaniu politycznym w mediach jako ważnego środka mającego na celu zapewnienie równych warunków działania w tym sektorze i apeluje o ustanowienie dodatkowych zabezpieczeń przed upolitycznieniem mediów; podkreśla, że należy zwiększyć niezależność i zdolności organu regulacyjnego w sektorze mediów i nadawcy publicznego; domaga się środków mających na celu zwiększenie ochrony praw pracowniczych i socjalnych dziennikarzy oraz zagwarantowanie, by sprawcy przemocy, nadużyć lub gróźb wobec dziennikarzy nie czuli się bezkarnie, co przyczyniłoby się również do ograniczenia rozpowszechnionej samocenzury w mediach;

53. z zadowoleniem przyjmuje poprawę w zapewnianiu dostępu do informacji; podkreśla, że należy zaktualizować przepisy dotyczące usług medialnych i dostępu do informacji publicznej; podkreśla potrzebę prezentowania zerowej tolerancji wobec gróźb pod adresem dziennikarzy, zastraszania ich i ataków na nich oraz podejmowania skutecznych działań następczych w takim przypadku za pomocą odpowiedniej rejestracji incydentów i gruntownych śledztw w tych sprawach; potępia wszelkie formy mowy nienawiści i języka podżegającego konflikty; apeluje o skuteczne środki na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku i naruszaniu etyki dziennikarskiej w internecie; podkreśla ponadto, że należy pilnie przeprowadzić reformę sektora mediów, by wzmocnić Agencję Usług Audio i Audiowizualnych Usług Medialnych i zapewnić obiektywne i profesjonalne dziennikarstwo;

Gospodarka

54. podkreśla, że należy poprawić otoczenie biznesowe poprzez zapewnienie konsolidacji budżetowej oraz przejrzystości i wiarygodności regulacyjnej, przy jednoczesnym zajęciu się problemem utrzymujących się uchybień w stosowaniu zasady państwa prawa, uciążliwych procedur regulacyjnych i arbitralnych kontroli;

55. wzywa władze do zajęcia się kwestią znacznie rozwiniętej gospodarki nieformalnej i utrzymującymi się problemami w zakresie uchylania się od opodatkowania i słabego egzekwowania umów, które w dalszym ciągu zniechęcają do realizacji bezpośrednich inwestycji zagranicznych; podkreśla, że należy wdrożyć środki dotyczące zamówień publicznych i wewnętrznej kontroli finansowej; zwraca uwagę, że należy zwiększyć przejrzystość danych dotyczących wydatków publicznych, zamówień publicznych, pomocy państwa i wykorzystania funduszy UE; apeluje o środki służące poprawie zdolności planowania, programowania i zarządzania w krajowych strukturach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA);

56. wzywa rząd, by uczynił cyfryzację jednym z kluczowych priorytetów o przekrojowym charakterze; apeluje o niezwłoczne opracowanie długofalowej agendy cyfrowej, m.in. strategii e-rządzenia, strategii ICT i krajowej strategii cyberbezpieczeństwa; podkreśla, że kompleksowa agenda cyfrowa poprawi środowisko gospodarcze i wyniki ekonomiczne oraz zwiększy przejrzystość i wydajność administracji publicznej i usług publicznych;

57. docenia wysiłki rządu na rzecz poprawy warunków dla młodzieży i zwiększenia udziału młodzieży w polityce, np. w ramach krajowej strategii dla młodzieży na lata 2016–2025; zachęca rząd do zmierzenia się z problemem wysokiego bezrobocia młodzieży przez zmniejszenie niedopasowania między umiejętnościami młodych absolwentów a potrzebami przedsiębiorstw prywatnych;

58. apeluje do rządu o kompleksowe i innowacyjne przeciwdziałanie bezrobociu długotrwałemu, bezrobociu młodzieży i niskiemu udziałowi kobiet w rynku pracy; wzywa do przeprowadzenia pilnych reform w dziedzinie edukacji, aby zapewnić dopasowanie między zdobywanymi umiejętnościami a zapotrzebowaniem na rynku pracy i tym samym zapobiegać drenażowi mózgow; zachęca rząd do opracowania strategii na rzecz umiejętności cyfrowych i do zwiększania umiejętności cyfrowych w społeczeństwie;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

59. przypomina, że ostatni spis ludności w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii miał miejsce w 2002 r.; podkreśla, że ważne jest, aby dokonać nowego i długo oczekiwanego spisu ludności, aby uzyskać zaktualizowane i realistyczne statystyki demograficzne zgodne z normami UE;

60. przyjmuje z zadowoleniem, że rząd macedoński przyjął nową ustawę energetyczną, która transponuje trzeci pakiet energetyczny UE i jest w pełni zgodna z Traktatem o Wspólnocie Energetycznej; wzywa władze do skoncentrowania się na reformach rynku energii, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw i dywersyfikacji źródeł energii, w szczególności odnawialnych źródeł energii;

61. odnotowuje szereg zaplanowanych projektów infrastrukturalnych w chronionych obszarach, które prawdopodobnie będą w istotny sposób oddziaływać na przyszłe obszary Natura 2000; wzywa w związku z tym do zastosowania się do zalecenia nr 184(2015) Stałego Komitetu Konwencji Berneńskiej przez wstrzymanie realizacji projektów na terenie Parku Narodowego Mawrovo do czasu ukończenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w pełnej zgodności z przepisami UE w dziedzinie środowiska; ponadto apeluje o przestrzeganie decyzji UNESCO (40 COM 7B.68) dotyczącej dziedzictwa naturalnego i kulturowego regionu Ochrydy oraz o przeprowadzenie ogólnej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i oceny wpływu na dziedzictwo kulturowe przed podjęciem dalszych prac; wzywa do opracowania krajowej strategii hydroenergetycznej zgodnie z prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska;

62. zachęca ten kraj do rozwijania konkurencji na rynku gazowym i energetycznym w celu całkowitego rozdziału służb użyteczności publicznej zgodnie z trzecim pakietem energetycznym; wzywa do znacznych usprawnień w obszarze efektywności energetycznej, produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz walki ze zmianą klimatu;

63. pochwała ratyfikację przez byłą jugosłowiańską republikę Macedonii w dniu 9 stycznia 2018 r. porozumienia paryskiego, ponieważ jedynie wspólnymi wysiłkami można przeciwdziałać zmianie klimatu;

64. przyjmuje z zadowoleniem, że rząd pozytywnie podchodzi do współpracy regionalnej i stosunków dobrosąsiedzkich oraz aktywnie uczestniczy w inicjatywach regionalnych, takich jak proces współpracy w Europie Południowo-Wschodniej, Rada Współpracy Regionalnej, CEFTA, „zachodniobałkańska szóstka”, Traktat o Wspólnocie Energetycznej, wspólny europejski obszar lotniczy, Inicjatywa Środkowoeuropejska, Inicjatywa Regionalna na rzecz Migracji, Azylu i Uchodźców (MARRI) oraz proces brdeńsko-brioński;

65. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie tego kraju w realizację projektów dotyczących sieci połączeń prowadzonych w ramach procesu berlińskiego; zwraca uwagę na potrzebę dywersyfikacji transportu drogowego poprzez wdrożenie środków reformy systemu kolei, w tym modernizację lub budowę połączeń kolejowych między Skopje a stolicami sąsiednich krajów; apeluje o większe postępy w odniesieniu do ukończenia prac nad połączeniami kolejowymi i drogowymi w ramach korytarzy VIII i X;

66. zwraca się o dalsze ułatwianie wymiany handlowej i współpracy celnej oraz o dywersyfikację wywozu, w tym przez wykorzystanie potencjału handlowego w obrębie regionów; apeluje do Komisji o wyłączenie kraju ze stosowania środków ochronnych dotyczących stali i aluminium;

67. wyraża zaniepokojenie alarmującym poziomem zanieczyszczenia powietrza w Skopje i innych silnie zanieczyszczonych miastach i wzywa władze państwowe i lokalne do podjęcia odpowiednich środków w trybie pilnym w celu zaradzenia tej sytuacji nadzwyczajnej poprzez skuteczne, ukierunkowane środki w zakresie monitorowania i poprawy jakości powietrza, w tym przez zwiększenie transportu publicznego i skutecznych planów mobilności; apeluje do Macedonii o pilną harmonizację ustawodawstwa w dziedzinie środowiska, ochrony przyrody i klimatu ze wspólnotowym dorobkiem prawnym; apeluje o rozwój systemu gospodarowania odpadami;

Czwartek, 29 listopada 2018 r.

o

o o

68. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii.
